

Ile lat przy tablicy

Nauczycielu! Sprawdź, kiedy poszedłbyś na emeryturę, ucząc w innym kraju. W najbogatszych państwach Europy nie ma już wcześniejszych emerytur. Polski rząd projekt „miękkiego odejścia od przywilejów” ma pokazać za kilka dni

ALEKSANDRA PEZDA

Gazeta” przeczytała najnowszy, nieopublikowany jeszcze raport Eurydice (Europejskiej Sieci Informacji o Edukacji), który podaje informacje o nauczycielskich emeryturach w latach 2007-08 w Europie.

Więcej niż połowa opisanych krajów europejskich pozwala nauczycielom odejść na emeryturę wcześniej niż innym. Ale kraje najwyżej rozwinięte już obciążają nauczycielom przywileje lub właśnie to robią.

- Jest tendencja do wyrównywania wieku emerytalnego do ok. 65 lat, i to niezależnie od płci - potwierdza „Gazecie” Anna Smoczyńska, kierowniczka polskiego biura Eurydice w Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Podaje przykłady:

•• Norwegia - jeszcze pięć lat temu powszechny wiek emerytalny wynosił tam 70 lat, ale nauczyciele mogli odejść na emeryturę w wieku 62 lat, o ile przepracowali 30 lat w zawodzie. Teraz powszechny wiek emerytalny to 67 lat, także dla nauczycieli.

•• Słowacja - nauczyciele nie mieli przywilejów emerytalnych; wszystkim - więc im także - podniesiono wiek emerytalny z 57 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn do 63 lat.

•• Finlandia i Wielka Brytania - pięć lat temu w obu krajach przy obowiązującym wieku emerytalnym 65 lat nauczyciele mogli odejść na emeryturę pięć lat wcześniej (pod warunkiem że przepracowali w zawodzie w Finlandii 30 lat, a w Wielkiej Brytanii 40 lat). Teraz nauczyciele będą tam pracować jak inni, poza najstarszymi rocznikami, którym zostawiono przejściowo przywileje.

•• **W Polsce** nauczyciele dotychczas mogli odejść na wcześniejszą emeryturę po przepracowaniu 30 lat, w tym 20 w zawodzie. Najmłodszy emeryt mógł mieć 49 lat. Ta możliwość wygasa w grudniu (jednak roczniki, które się na to zapląta, będą mogły odejść na emeryturę, kiedy zechcą). Nauczyciele nie znaleźli się na

W jakim wieku nauczyciele przechodzą na emeryturę

Kraj	Nauczyciele		Powszechny wiek emerytalny
	wiek	staż pracy	
RUMUNIA			
kobiety	54	30	60
mężczyźni	59	35	65
SŁOWENIA*			
kobiety	55	36	58
mężczyźni	61	40	63
AUSTRIA*			
obie płcie	60	40	65
ISLANDIA**			
obie płcie	60	35	65
DANIA			
obie płcie	60	-	65
PORTUGALIA***			
obie płcie	60	36	65
FRANCJA			
obie płcie	60	-	60
FINLANDIA			
obie płcie	60	zatrudnieni przed 1993 r.	65
CZECHY****			
kobiety	61	-	61
mężczyźni	62	-	62
NIEMCY			
obie płcie	65	-	65
SZWECJA			
obie płcie	65	-	65
WLK. BRYTANIA			
obie płcie	65	-	65
NORWEGIA			
obie płcie	67	-	67

* w Słowenii w 2014 r. nauczyciele będą mogli przejść na wcześniejszą emeryturę w wieku 58 lat (obie płcie), pod warunkiem przepracowania w zawodzie 38 lat - kobiety - i 40 lat - mężczyźni

** w Islandii prawo do wcześniejszej emerytury mają tylko nauczyciele zatrudnieni przed 1997 r.

*** w Portugalii w 2015 r. wygasną nauczycielskie uprawnienia do wcześniejszej emerytury

**** w Czechach nauczyciel może odejść na wcześniejszą, niepełnopłatną emeryturę 2-3 lata przed wiekiem emerytalnym

licie uprawnionych do nowych emerytur pomostowych. Razem z nimi przywilej straciło 800 tys. osób, które jeszcze w tym roku mogły odejść na wcześniejszą emeryturę. Argument rządu? Demograficzny i finansowy: przybywa emerytów, za mało osób pracuje; budżet państwa zaoszczędziłby do 2020 r. ok. 40 mld zł.

Ustawa o pomostówkach przeszła już przez Sejm i Senat. Czas na prezy-

dentę. Ale Lech Kaczyński ciągle się waha - podpisać ją czy zawetować. Wczoraj „Wprost” na swojej stronie internetowej napisał, że prezydent ustawę podpisze, ale zaskarży ją do Trybunału Konstytucyjnego.

Związki zawodowe protestują, w tym nauczyciele. To oni są największą grupą zawodową, która traci możliwość przejścia na wcześniejszą emeryturę. Rząd zaczął więc szukać roz-

KRZYSZTOF MILLER

9 listopada 2008 r. Nauczyciele protestują w Warszawie przeciw zabraniu im przywilejów emerytalnych

wiązania. Tydzień temu własny projekt ustawy pokazała związkowcom i klubom parlamentarnym minister pracy Jolanta Fedak (PSL). Projekt zostawia prawo do wcześniejszych emerytur nauczycielom po 20 latach pracy w zawodzie, ale tylko tym, którzy zaczęli pracę przed 1999 r. (przed reformą emerytalną). Warunek - ukończone 55 lat życia. Przywileje odbieraliby nauczyciele aż do 2032 r.!

Platforma pod projektem się nie podpisuje. - Nowy projekt będzie gotowy w ciągu najbliższych dni - zapowiada szef doradców premiera Michał Boni. - Żadnej grupie zawodowej zmiana systemu emerytalnego nie wydłuży tak czasu pracy jak nauczycielom. Dla kobiet to kilka lat, dla mężczyzn aż kilkanaście. Dlatego chcemy im dać przejściowe świadczenia. •

Rozmowa z Michałem Bonim - s. 24-25